

WF
GRAFISCH
ATELIER
FRIESLAND
IRGA

MEERJARENBELEIDSPLAN
2020 - 2024

**Grafisch Atelier Friesland
Meerjarenbeleidsplan
2020 - 2024**

Inleiding

Dit is het beleidsplan van Grafisch Atelier Friesland (hierna: GAF) voor de periode 2020-2024. In het beleidsplan is het volgende opgenomen: een uiteenzetting van de huidige doelstellingen zoals beschreven in de statuten, de huidige stand van zaken en de gewenste situatie voor de komende beleidsperiode en de middelen die daartoe ingezet zullen worden.

Inhoudsopgave

1	Visie en missie	4
2	Algemene werkwijze	4
	Doelstellingen	4
	Strategie.....	4
	Doelgroepen	4
	Samenwerking.....	5
3	Huidige situatie	5
	Werkplaats	6
	Educatie	6
	Presentatie.....	6
	Projecten en demonstraties.....	6
	Tentoonstellingen.....	7
	Kunstruimte H47	7
4	Gewenste situatie	7
	Werkplaats	7
	Hoeveelheid werkplaatsgebruikers.....	7
	Huisvesting.....	8
	Outillage.....	8
	Pr	8
	Werklast beheerder.....	8
	Educatie	8
	Presentatie.....	8
	Projecten en demonstraties.....	9
	Tentoonstellingen.....	9
5	Organisatie	10
	Bestuur	10
	Werknemers.....	10
6	Financiën	11
	Het werven van gelden.....	11
	Beheer en besteding van het vermogen.....	11

1 Visie en missie

Grafisch Atelier Friesland wil een zo groot mogelijk publiek kennis laten maken met grafiek en grafische technieken, in zowel actieve als passieve zin. Het GAF doet dit door het ontplooiën van een breed scala aan activiteiten, waaronder het ter beschikking stellen van een goed geoutilleerde grafiekwerkplaats, het aanbieden van educatieve activiteiten en het organiseren van presentaties. Laagdrempeligheid en toegankelijkheid staan voorop, met als doel de interesse in en kennis van het medium bij zo veel mogelijk deelnemers en bezoekers aan te wakkeren en/of te verdiepen. Het atelier wil dé plek zijn waar oude en nieuwe grafische technieken uitgeoefend en bestudeerd kunnen worden. Het GAF wil een creatief thuis zijn voor grafici, beeldend kunstenaars, nieuwsgierigen en geïnteresseerden en zo de productie en perceptie van grafiek als kunstmedium stimuleren en in stand houden.

Grafisch Atelier Friesland is de enige grafische werkplaats in Friesland.

---

2 Algemene werkwijze

Het GAF hanteert een aantal vaste doelstellingen, zoals vastgelegd in de statuten. Deze doelen worden bereikt door middel van de uitvoering van drie hoofdactiviteiten: het beheer van de werkplaats, het aanbieden van educatieve activiteiten en de realisatie van presentaties.

Doelstellingen

De doelstellingen van het GAF staan als volgt omschreven in de statuten:

- A. Het bieden van de mogelijkheid aan kunstenaars om gebruik te maken van een geëigende outillage op grafisch gebied;
- B. Het bevorderen van de productie, uitgave en presentatie van grafische kunstproducten;
- C. Het instandhouden van oude grafische technieken en apparatuur;
- D. Het stimuleren van contacten tussen kunstenaar en de grafische industrie;
- E. Het bevorderen van integratie van grafische processen en -producten met processen en producten die ontwikkeld worden door andere kunstvormen;
- F. Voorts al hetgeen dat met een en ander verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords

Strategie

Het GAF wil de voorgaande doelstellingen bereiken door middel van de volgende activiteiten:

1. Het GAF heeft een werkplaats waar kunstenaars en geïnteresseerden zes dagen in de week, van maandag tot en met zaterdag, van 9 tot 17 uur kunnen werken. In de werkplaats is drukapparatuur, materiaal en grafische know-how aanwezig in de vorm van de medewerkers van het GAF. Op die manier biedt het GAF een breed publiek de mogelijkheid om op een hoogwaardige manier grafiek of grafische kunst te maken (doelstelling A t/m D).
2. Het GAF ontplooit allerlei educatieve initiatieven om een breed publiek, in de vorm van alle mogelijke doelgroepen, op verschillende niveaus kennis te laten maken met grafische apparatuur en grafische technieken en hun kennis daarvan te vergroten en te verdiepen (doelstelling B, C en F).

3. Het GAF presenteert, zowel binnen als buiten het GAF, het werk van grafische kunstenaars en cursisten aan een breed publiek in de vorm van (multidisciplinaire) tentoonstellingen en andersoortige presentaties of producties. Daarmee vergroot het GAF de bekendheid van zowel het GAF zelf als grafiek als actueel kunstmedium (doelstelling B, D, E).

Doelgroepen

Het GAF richt zich met zijn aanbod op:

- grafici, beeldend kunstenaars en vormgevers;
- kunstvakstudenten;
- leerlingen van het primair, voortgezet en beroepsonderwijs;
- in kunst en/of grafiek geïnteresseerden

De primaire taak van het GAF is het faciliteren van een goed uitgeruste werkplaats. Daarmee is de werkplaatsgebruiker, op zowel amateur- als professioneel niveau, de voornaamste doelgroep. Daarnaast biedt het GAF educatieve programma's aan ten behoeve van verdieping in grafische technieken en richt zich daartoe op zowel lager als hoger onderwijs, van basisschool tot hbo. Kunstliefhebbers worden bereikt door middel van het organiseren van grafiektentoonstellingen en -presentaties met als doel hen kennis te laten maken met de grafische kunst en hen te verleiden tot verdieping in de vorm van een cursus.

Het GAF bedient, als enige grafisch atelier in Friesland, in de eerste plaats de gebruikers en geïnteresseerden in vestigingsplaats Leeuwarden en omstreken, maar richt zijn blik ook buiten de provinciegrenzen. Er worden geregeld samenwerkingen aangegaan met nationale en internationale partijen om het bereik van het atelier te vergroten.

Samenwerking

Het GAF zet in op het aangaan van langdurige partnerschappen en samenwerkingen binnen het culturele veld. Te denken valt aan samenwerkingen met noordelijke onderwijsinstellingen, cultuuraanbieders, productiehuzen, festivals en musea. Het GAF neemt daarbij afwisselend de rol in van initiator, aanjager, ontwikkelaar, facilitator, aanbieder en/of afnemer. Het doel hiervan is het GAF steviger te verankeren in het kunstenveld, het vergroten van de naamsbekendheid en het spreiden van de inkomsten en daarmee financiële risico's.

In de jaarverslagen van het GAF is te lezen met welke partners gedurende het jaar precies is gewerkt.

---

3 Huidige situatie

Ten aanzien van de vorige beleidsperiode heeft het GAF het grootste deel van de gestelde strategische doelen weten te behalen. In allerlei opzichten is het bereik en de zichtbaarheid van het atelier vergroot en daarmee worden de voornaamste kerndoelen van het GAF behaald. Het GAF heeft inmiddels een toereikende plek met vergrote zichtbaarheid in het culturele kwartier van Leeuwarden. Het aanbod aan technieken en materialen is uitgebreid door de aanschaf van nieuwe apparatuur. Er is een beheerder in dienst, voor 32 uur in de week, die kan rekenen op een vaste groep vrijwilligers. De afgelopen beleidsperiode heeft het GAF bovendien zijn netwerk sterk vergroot en is een aantal samenwerkingsverbanden met relevante culturele instellingen opgezet en bestendigd.

Over het geheel genomen is het GAF op een aantal belangrijke punten gegroeid in de afgelopen jaren. Er blijven echter altijd taken liggen, vaak van praktische aard, die ook in de komende termijn punten van aandacht blijven.

Werkplaats

Het GAF is van maandag tot en met zaterdag van 9 tot 17 uur geopend voor grafici, kunstenaars en geïnteresseerden. Zij kunnen gebruikmaken van de aanwezige apparatuur, materialen en de expertise van de werkplaatsbeheerder.

Naast het dagelijks gebruik door beeldend kunstenaars faciliteert het GAF kunstenaars die hun eigen cursussen willen ontwikkelen. Zij organiseren regelmatig hun eigen cursussen op het gebied van grafiek in de grafiekwerkplaats van het GAF.

In 2014 is het GAF verhuisd naar de Haniasteeg, in het centrum van het culturele Harmoniekwartier van Leeuwarden. Door deze nieuwe locatie is het GAF zichtbaarder geworden en kan het GAF zich beter profileren en presenteren. Hierdoor wordt meer van het GAF gebruik gemaakt en is de werkplaats laagdrempeliger geworden ten aanzien van de vorige beleidsperiode.

Daarnaast heeft het GAF geïnvesteerd in nieuwe apparatuur, zodat in de werkplaats van de laatste grafische technieken gebruik gemaakt kan worden. Zo is het aanbod onder andere uitgebreid met een A1-kleurenprinter en een RISO-printer.

In 2019 zijn de uren van beheerder Dik Hageman uitgebreid, om zijn salaris beter aan te laten sluiten bij de werkelijke arbeidsuren. Dik Hageman wordt bijgestaan door een aantal vrijwilligers, die hier geen vergoeding voor ontvangen. De algehele werkdruk blijft echter, vooral voor dhr. Hageman, te hoog.

Wat betreft huisvesting is er op het moment van schrijven met enige regelmaat onvoldoende ruimte om zowel cursisten als werkplaatsgebruikers voldoende plaats te bieden. Cursussen en workshops moeten om die reden met een beperkt aantal deelnemers uitgevoerd worden. Daarnaast kunnen werkplaatsgebruikers soms tijdens cursussen niet terecht in de werkplaats.

Educatie

Het GAF biedt een divers pakket van workshops en cursussen aan voor jong en oud, beginnend en gevorderd. Een groot deel van deze cursussen is toegesneden op studenten van Kunstacademie Friesland, een samenwerking die de afgelopen beleidsperiode tot stand is gekomen. Daarnaast worden er op regelmatige basis educatieve workshops aan scholieren van het basis-, voortgezet of hoger onderwijs gegeven. Ook verzorgt het GAF incidenteel workshops voor het Fries Museum, gekoppeld aan tentoonstellingen aldaar.

Over het geheel genomen is het aantal partners en het aantal deelnemers aan deze educatieve trajecten in de laatste jaren steeds gestegen.

Presentatie

Het GAF zet zich in voor het vergroten van de zichtbaarheid van grafiek als kunstmedium, door middel van de presentatie van grafiek.

Projecten en demonstraties

Het GAF presenteert zich op verschillende evenementen om de zichtbaarheid van het atelier en het medium grafiek te vergroten. Soms is dit in de vorm van een kunstproject, dat het GAF afwisselend initieert of faciliteert. Daarnaast verzorgt het GAF grafiekdemonstraties en workshops op culturele festivals en cultuurmarkten, waar publiek op laagdrempelige wijze kennis kan maken met grafiek in het algemeen en het GAF in het bijzonder. Het GAF presenteert zich meerdere keren per jaar op deze wijze.

Tentoonstellingen

Een ander belangrijk presentatiemiddel is het organiseren van grafiektentoonstellingen, met zowel werk van grafici die in het GAF werkzaam zijn als werk van andere grafici. De afgelopen beleidsperiode heeft het GAF zich succesvol ingezet voor het vergroten van zijn tentoonstellingsaanbod. Naast de doorlopende tentoonstellingen in het GAF zelf, verzorgde het GAF tentoonstellingen bij meerdere presentatie-instellingen in Leeuwarden en Friesland. Daarnaast kwam daar de afgelopen beleidsperiode een reeks tentoonstellingen in Kunstruimte H47 bij.

Het GAF reserveert op het moment van schrijven op zijn jaarbegroting geen vast bedrag voor tentoonstellingen. De tentoonstellingen in 2018 en 2019 zijn daarom georganiseerd met behulp van extra subsidie-aanvragen.

[Kunstruimte H47]

De belangrijkste tentoonstellingen van het GAF worden georganiseerd in Kunstruimte H47. Kunstruimte H47 is eind 2017 opgezet als initiatief van het GAF, kunstinitiatief Voorheen de Gemeente (VHDG) en de ateliergebruikers van de Haniahof, het pand waarin de initiatiefnemers zijn gevestigd. H47 dient als presentatieplek voor de initiatiefnemers en vergroot de relevante positie van het GAF binnen het culturele kwartier van Leeuwarden. Het GAF neemt een derde van de van de tentoonstellingsperiodes per kalenderjaar voor zijn rekening. Dit heeft ertoe geleid dat het GAF zich, veel meer dan voorheen, actief bezighoudt met het organiseren van tentoonstellingen. Dit legt een grote druk op de organisatie, zowel wat de inzet van mankracht betreft als de inzet van financiële middelen.

In 2018, het eerste jaar van H47, organiseerde het GAF een drietal (inter)nationale grafiektentoonstellingen over de huidige stand van zaken wat betreft de grafiek in respectievelijk Rotterdam, Leipzig en Rome, met graficus en tentoonstellingsmaker B.C. Epker als curator. De grafiektentoonstellingen in H47 zullen in de komende jaren worden gecontinueerd.

---

4 Gewenste situatie

Het GAF is tevreden met de huidige stand van zaken en zal de positieve lijn die de afgelopen termijn is ingezet continueren. Daarnaast is er voor komende beleidsperiode een aantal aandachtspunten. Daarbij staat het bewaken van een gezonde financiële situatie, waarbinnen de doelstellingen behaald worden, altijd voorop.

Werkplaats

Het GAF zet de komende beleidsperiode zijn huidige werkzaamheden voort, waarnaast wordt ingezet op de vergroting van het aantal werkplaatsgebruikers, het bieden van voldoende werkplekken, het instandhouden van een up-to-date uitrusting en het creëren van een gezonde werkdruk voor de medewerkers.

Hoeveelheid werkplaatsgebruikers

Het GAF wil het aantal werkplaatsgebruikers vergroten. Hiervoor wordt ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid door middel van het intensiveren van de pr. Daarnaast zal de zichtbaarheid van de ingang van het GAF en de bewegwijzering ernaartoe worden verbeterd.

Huisvesting

Het GAF zit nu en dan aan zijn grens wat betreft de beschikbare ruimte. De komende beleidsperiode wordt onderzocht of het mogelijk is om (wellicht soms tijdelijk) binnen de Haniahof uit te breiden, zodat cursisten en werkplaatsgebruikers gelijktijdig plaats kan worden geboden wanneer dat nodig is.

Outillage

Wanneer er nieuwe, belangrijke ontwikkelingen zijn op grafisch gebied, dan streeft het GAF ernaar om de huidige outillage uit te breiden. Mits deze ontwikkeling relevant is voor de grafiek binnen het noorden, daar plaats voor is binnen de bestaande ruimtes van het GAF en er financiële middelen zijn of gecreëerd kunnen worden om deze uitbreiding te bekostigen.

Pr

Het GAF reserveert deze nieuwe beleidsperiode ieder jaar een vast bedrag voor de invulling van de pr. Voor dit bedrag wordt een pr-medewerker aangetrokken en kunnen pr-middelen, en de distributie daarvan, worden bekostigd. De komende beleidsperiode wordt voorts een vast pr-beleid ontwikkeld met als doel de zichtbaarheid van het GAF als geheel, waaronder de werkplaats, de cursussen en de activiteiten, te vergroten. Daarnaast wordt de website van het GAF op korte termijn vernieuwd.

Werklast beheerder

De komende beleidsperiode zet het GAF zich in voor het verlagen van de werklast van de werkplaatsbeheerder. Hiervoor is een verhoging van de personele bezetting nodig. Ten eerste zet het GAF zich in om goede vrijwilligers sterker aan zich te binden. De komende beleidsperiode wil het GAF daar eventueel financiële middelen, zoals een vrijwilligersvergoeding, voor kunnen inzetten.

Daarnaast streeft het GAF ernaar om het aantal vrijwilligers te vergroten, bijvoorbeeld door werkervaringsplekken aan te bieden in samenwerking met vrijwilligersorganisatie Amaryllis, die samenwerkt met Sociale Zaken van de Gemeente Leeuwarden.

Educatie

Cursussen en workshops zijn een belangrijke bron van inkomsten. Het GAF ontplooit een breed aanbod aan educatieve activiteiten, waarmee alle door het GAF gewenste doelgroepen worden bereikt.

Verbetering is echter altijd mogelijk. Niet alle cursussen en workshops zijn stevast volgeboekt en dus streeft het GAF ernaar om deze ruimte beter te benutten. Hiervoor wordt met name ingezet op verbetering van de pr.

Daarnaast is het GAF in de huidige situatie wat betreft cursussen grotendeels afhankelijk van één partij. Deze externe partij is een goede bron van inkomsten, maar de afhankelijkheid betekent ook een groot financieel risico. De komende beleidsperiode wil het GAF het aantal samenwerkende partijen daarom vergroten, zodat de financiële risico's beter gespreid kunnen worden.

Presentatie

De belangrijkste doelstelling van het maken van presentaties en tentoonstellingen is om de zichtbaarheid van het GAF en grafiek te vergroten. Zodoende zal ook in deze beleidsperiode de focus liggen op het realiseren van grafiekpresentaties, mits deze gerealiseerd kunnen worden met de beschikbare financiële middelen en mankracht.

Projecten en demonstraties

Het GAF blijft zich inzetten voor het geven van presentaties, workshops en demonstraties die de zichtbaarheid van het atelier en de grafiek vergroten. Het GAF heeft zich in de afgelopen jaren op zeer diverse plekken in en om Leeuwarden gepresenteerd. Deze lijn wordt de komende beleidsperiode voortgezet.

Daarnaast blijft het GAF actief zoeken naar nieuwe presentatieplekken en samenwerkingen. Een van de mogelijkheden is het aangaan van samenwerkingsverbanden met instellingen binnen de lokale popcultuur, zodat de bekendheid van (de mogelijkheden binnen) grafiek ook bij deze jongere doelgroep wordt vergroot.

De Haniahof biedt, als culturele broedplaats, bovendien nieuwe mogelijkheden om grafici uit te nodigen voor een werkperiode. Het GAF zal deze optie de komende beleidstermijn verkennen samen met kunstinitiatief VHDG, die een artist-in-residency uitbaat in de Haniahof.

Tentoonstellingen

Het GAF heeft op het moment van schrijven geen structurele begrotingspost voor het maken van tentoonstellingen. Tentoonstellingen moeten dus van aanvullende middelen bekostigd worden, wat er op neerkomt dat er voor iedere tentoonstelling subsidie moet worden aangevraagd. Dit is geen ideale situatie en zorgt, naast de nodige onzekerheid of tentoonstellingen wel gerealiseerd kunnen worden, voor te veel extra inspanning en werkbelasting van de vaste beheerder. In de komende beleidsperiode streeft het GAF daarom naar een haalbaar tentoonstellingsbeleid, ondersteund door structurele subsidie.

Daarbij moeten de volgende zaken in acht genomen worden:

- H47: het voortbestaan van H47 is niet zeker. Wanneer de subsidiebijdrage van de gemeente aan H47 niet wordt voortgezet, dan is het organiseren van tentoonstellingen in die tentoonstellingsruimte voor het GAF niet langer financieel haalbaar.
- Als de structurele subsidie van de gemeente niet verhoogd wordt dan is de wenselijkheid van tentoonstellingen buiten het eigen atelier betwifelbaar. In dat geval zal het GAF zich dus richten op het realiseren van aansprekende grafiekpresentaties binnen de eigen ruimtes.

Het GAF zet in op aanvullende structurele subsidie, die het mogelijk maakt om op beperkte schaal tentoonstellingen te organiseren met behulp van een extern aangetrokken projectorganisator/curator. Er zal gewerkt worden met een standaard tentoonstellingsbegroting als uitgangspunt om de financiële lasten en projectomvang haalbaar te laten blijven. Indien de ambities verder reiken dan de beschikbare middelen, zal er extra subsidie aangevraagd moeten worden.

5 Organisatie

Stichting Grafisch Atelier Friesland

KvK-nummer 41002556

RSIN-nummer 806901469

Het GAF is aangesloten bij Grafiekplatform VOG, een landelijke vereniging van grafische kunstenaars, grafiekwerkplaatsen, musea, galleries, uitgeverijen en verzamelaars.

Contact:

Grafisch Atelier Friesland

Haniasteeg 61

8911 BX Leeuwarden

Tel. 058-2153110

@: info@grafischatelierfriesland.nl

Informatie:

www.grafischatelierfriesland.nl

Bestuur

Het bestuur van het GAF is onbezoldigd en bestaat sinds 2019 uit:

Mevr. A. Aldenkamp	voorzitter
Mevr. M. Bode	penningmeester
Mevr. S. van Montfort	secretaris
Mevr. G. Klijnstra	lid
Mevr. R. Bakker	lid
Dhr. B. Heeg	lid

Werknemers

Het dagelijkse beheer van de werkplaats is in handen van dhr. D. Hageman. Tot zijn taken behoren het geven van cursussen, begeleiden van grafici, tentoonstellingsopbouw en het organiseren en uitvoeren van activiteiten binnen en buiten het GAF.

Dhr. D. Hageman wordt voor deze taken bijgestaan door een vaste groep vrijwilligers.

6 Financiën

De financiën van het GAF zijn gezond. Het GAF ontvangt een jaarlijkse bijdrage van de gemeente Leeuwarden die tot en met 2019 gegarandeerd is en naar alle verwachting de komende jaren gecontinueerd zal worden. Daarnaast zijn de cursus- en onderwijsactiviteiten een aanzienlijke bron van inkomsten, waarbij het aantal deelnemers groeiend is. Een derde bron van inkomsten bestaat uit verkoop van materiaal en huur van de werkplaats door derden. Het GAF is een non-profitorganisatie: activiteiten kunnen geld opbrengen, maar opbrengsten worden steeds opnieuw geïnvesteerd in de eigen bedrijfsvoering.

Beheerder D. Hageman is aangetrokken in vaste dienst en wordt bijgestaan door een groep vrijwilligers.

Een gedetailleerd overzicht van de kosten en baten wordt opgenomen in de jaarverslagen van deze beleidsperiode.

Het werven van gelden

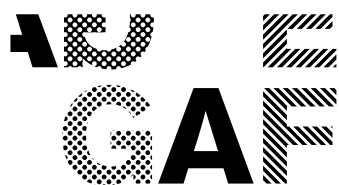
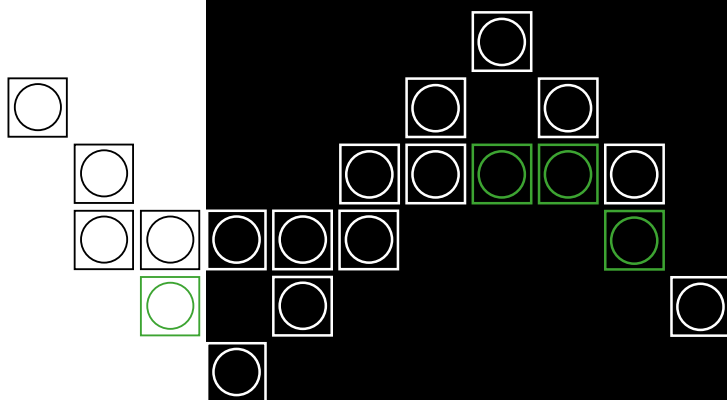
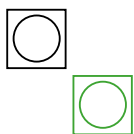
Naast de structurele bijdrage stelt de gemeente Leeuwarden incidentele bijdragen beschikbaar voor het uitvoeren van tentoonstellingen. Hiervoor moet afzonderlijk worden aangevraagd. Per activiteit wordt bovendien, waar nodig, gezocht naar een passende vorm van fondsenwerving. Het GAF streeft er echter naar om het structurele subsidiebedrag dat het GAF van de Gemeente Leeuwarden ontvangt te verhogen, zodat het GAF geen afzonderlijke subsidies meer hoeft aan te vragen.

Daarnaast zal het GAF de mogelijkheden onderzoeken om zijn inkomsten op de volgende manieren te vergroten:

- Meer inkomsten uit de werkplaats door vergroting van het aantal werkplaatsgebruikers;
- Meer inkomsten uit cursussen en workshops door vergroting aantal cursisten d.m.v. o.a. een verbetering van de pr en het aangaan van meer partnerschappen.
- Meer particuliere inkomsten door het opzetten van een Vrienden-van-vereniging en het verkrijgen van de ANBI-status;
- Verkoop van grafiek in de breedste zin des woords: grafiekmappen, uitgaven/catalogi, kunstwerken etc.;
- Verhogen van werkplaatstarieven en/of verhuur van materiaal of ruimtes.

Beheer en besteding van het vermogen

Het GAF beschikt over financiële reserves. Het vermogen wordt ten eerste aangewend om continuering te waarborgen. De reserves kunnen ook worden aangesproken voor investeringen die de positie van het GAF structureel kunnen verbeteren. Te denken valt aan structurele aanpassingen van de werkplaats, de aanschaf van nieuwe apparatuur of scholing van medewerkers. Ook fungeren de reserves als buffer voor tegenvallende opbrengsten.

**Stichting
Grafisch Atelier Friesland**

Haniasteeg 61
8911BX Leeuwarden
Telefoon: 058 215 31 10

info@grafischatelierfriesland.nl
www.grafischatelierfriesland.nl

Openingstijden:

ma. t/m za. van 09.00 - 17.00 uur
vrijdag van 12.00 - 17.00 u

